

A fiatalok sportolási szokásai és a társadalmi környezet – interjú Pinczés Tamás testnevelő tanárral

Pinczés Tamás

Pinczés Tamás Debrecen egyik egyházi iskolájában testnevelő tanárként dolgozik. Céljának tekinti, hogy az iskola tanulói közül minél többnek megmutassa a sport szépségeit, előnyeit és ezáltal egy egészségesebb nemzedék felnevelésében játsszon szerepet. Kutatását dr. Pikó Bettinával együttműködve végezte el. Vizsgálatukban arra voltak kíváncsiak, hogy a fiatalok fizikai szabadidős tevékenységét a társadalmi környezet miként tudja befolyásolni.

Miért erre a témára esett a választásuk a kutatás során?

A sport-téma választása elsősorban annak köszönhető, hogy én nagyon sokáig élsportoló voltam. Úgy gondolom, hogy számos olyan dologra - küzdés, kitartás - tanított meg a sport, amit a mindennapokban kiválóan tudok kamatoztatni. Nagyon fontosnak tartom a szülők, pedagógusok, edzők szerepét az egészséges és pozitív életszemléletű emberek felnevelésében. Együttműködve sokkal jobb eredményeket érhetünk el. Az előadásom leginkább ezen személyek - szülők, pedagógusok, edzők - szerepéről szólt, de kutatási területem az egészségmagatartási szokásokra is kiterjed, összehasonlítva a sportoló, és a nem sportoló serdülőket. Eredményeink alapján elmondhatjuk, hogy a sportolás a dohányzás elutasítására pozitív hatással van, azaz kevesebb olyan serdülő dohányzik, aki sportol.

Az előadásomban bemutatott személyek - szülők, pedagógusok, edzők - nemcsak a sportolási szokásokra vannak hatással, hanem közvetlenül az egészségmagatartási szokásokra is.

Az életkor miként tudja befolyásolni a spor-

tolási szokásokat?

Bár az életkort nem vizsgáltuk, de beszámoltunk arról a fontos tényezőről, hogy míg kiskorú korban az edző és a szülő az, aki hatással van a sportolási szokásokra, tehát a fiatalok felnéznek a szülőkre és az edzőkre, azaz mintaként vannak jelen a gyermekek életében. Serdülőkorban ez már nem így van, ugyanis a kortárs csoport nagyobb ráhatással bír a sportolói motivációra, mint az edzők és a szülők. Sajnos ebben az életkorban magas a fluktuáció a sportoló serdülők körében, ugyanis a kortárs csoport hatása mellett az adott sportág anyagi lehetőségei is fontos szerepet játszanak.

A kutatás kimutatta, hogy a fiúknál erősebb a csoportos összetartás. Meglepő számomra, hogy a lányoknál ez nem olyan nagy jelentőségű. Ezek szerint ők inkább egyénileg szeretnek sportolni?

Több vizsgálat is kimutatta, hogy a fiúk szignifikánsan többet sportolnak, mint a lányok. A bemutatott prezentációban szépen kitűnik, hogy mind a sporttagozatos, mind pedig az általános tagozatos fiúk sportolási szokásaira igen nagy hatással vannak a barátok sportolási

szokásai. Ugyancsak nagy hatással van a sporttagozatos tanulók sportolói szokásaira az, hogy az apa régebben sportolt-e, és hogy a szülők támogatják-e a tanuló sporttevékenységét. Az általános tagozaton szintén a szülők támogatása és más családtag ösztönzése a jellemző. Mindegyik válaszadási lehetőség - a két vizsgált csoportban - a fiúkra fejt ki nagyobb hatását. Tehát összességében elmondhatjuk, hogy a külső hatások inkább a fiúkra fejtik ki pozitív hatásukat, ezt támasztja alá a vizsgálat több eredménye is.

A családtagok miként, hogyan tudják motiválni az egyént?

Vizsgálatunk erre a kérdéskörre nem terjedt ki. Véleményem szerint a legfontosabb a szülők

sportolói múltja, és hogy olyan családi környezetben nőjön fel a gyermek, ahol a sport, mint érték megjelenik.

Mennyire jellemző, hogy a szülő együtt sportol a gyermekével?

A vizsgált korosztály esetén nem jellemző, hisz korosztályos versenyzetetés van. Óvodás korban azonban van lehetőség arra, hogy a család valamelyik tagjával együtt mozogjon a gyermek, ami szintén fontos tényező lehet a későbbi szokások kialakítására. ◀

Az interjút készítette: **Jancsó Mária**
rekreációs szervezés és egészségfejlesztés szakos hallgató

